Gemeente Roosendaal

Raadsmededeling

Datum:	24-11-2015 Nr.:
Van:	het college van burgemeester en wethouders
Aan:	de raad van de gemeente Roosendaal
Kopie aan:	M. Heesters, J. Luttik, R. Groen, A. Verduin, W. Wille, P. Willemse, M. Schoones
Onderwerp:	(Veer)Krachtig bestuur
Bijlage:	(1) Toelichting vervolgproces (Veer)krachtig bestuur, (2) Uitvoeringsprogramma RWB, (3) Procesoverzicht D6

Inleiding

Om inzicht te krijgen in de maatschappelijke opgaven en bestuurlijke uitdagingen van Brabant is de provincie Noord-Brabant en de Vereniging Brabantse Gemeenten (VBG) eind 2011 gestart met het traject (Veer)Krachtig bestuur. Dit resulteerde in september 2014 in de visie van de provincie op de bestuurlijke inrichting van Brabant: 'Leiderschap en dienstbaarheid, samen op weg naar een (Veer)Krachtig Bestuur'. Op 18 november jl. heeft ons college en uw raad een brief van de provincie Noord-Brabant ontvangen met een nadere toelichting op het vervolgproces (zie bijlage 1).

Doel

Uw raad informeren over de ontwikkelingen op het gebied van intergemeentelijke samenwerking in het kader van (Veer)Krachtig Bestuur. Daarnaast komen we tegemoet aan de toezegging van Burgemeester Niederer in de raadsvergadering van 3 september jl. om het uitvoeringsprogramma van de RWB met uw raad te delen.

Informatie

We leven in een netwerksamenleving waarin inwoners en maatschappelijke partners steeds meer zelf doen. Roosendaal kiest voor samenwerking en verbinding. Deze verbindingen lopen dwars door onze wijken en dorpen, over gemeentegrenzen en zelfs over landsgrenzen. De maatschappelijke opgaven van gemeenten worden groter en complexer. De decentralisaties in het sociaal domein hebben dat proces versneld. Het is daarom niet langer de vraag <u>of</u> we moeten samenwerken, het is vooral de vraag hoe we deze samenwerking op een goede manier organiseren.

Elke maatschappelijke opgave kent een eigen optimale schaal in termen van oplossing en aanpak, of dat nu de wijk, het dorp, de stad of de regio is. De complexe opgaven waar we mee te maken hebben vragen om het bundelen van (regionale) kracht in wisselende coalities. Niet meer óf provincie óf regio óf gemeente, maar combinaties van centraal en decentraal, overheid en samenleving, bestuur en bedrijfsleven. Uitgangspunt is daarbij altijd dat samenwerking maatschappelijke meerwaarde moet hebben en ten goede komt aan de dienstverlening aan onze inwoners.

Vertrekpunt

Het vertrekpunt voor onze koers op het gebied van intergemeentelijke samenwerking ontlenen we aan het Bestuursakkoord 'Werken aan een evenwichtig Roosendaal':

> *Regionale samenwerking wordt als middel ingezet om de maatschappelijke opgaven van de gemeente Roosendaal efficiënter te realiseren. Deze samenwerking draagt bij aan het versterken van de eigen bestuurskracht. Hierdoor kunnen we:*
> *- blijven voldoen aan de kwaliteitseisen die gesteld worden aan de gemeentelijke voorzieningen, de uitvoering van de gemeentelijke taken en het niveau van dienstverlening;*
> *- continuïteit van de organisatie bieden;*
> *- druk organiseren op de kosten waardoor met minder middelen betere resultaten gerealiseerd kunnen worden (efficiëntie);*
> *- een gezamenlijke lobby richting andere overheden organiseren.*

Dit vertrekpunt is niet bedacht vanuit een blanco situatie. Roosendaal participeert in een groot aantal samenwerkingsverbanden in wisselende samenstellingen. Een groot deel daarvan zijn 'verplichte' en bestaande verbanden die we niet kunnen wegdenken. Daarnaast werken we ook aan onze externe betrekkingen. Daarin richten we ons onder meer op Europa, het Rijk, de Delta Regio, de G32 en de provincie.

Focus en koersbepaling
Nieuwe ontwikkelingen en inzichten vragen om een heldere koers in het complexe overleglandschap waarin we als gemeente opereren. Roosendaal neemt vanuit haar positie als tweede stad van West-Brabant haar verantwoordelijkheid in het proces van regionale samenwerking. Daarom willen we in deze verbanden steeds een duidelijke positie en strategie uitdragen. Deze raadsmededeling geeft daar een aanzet toe. Het is tevens noodzakelijk om met onze partners verder te werken aan duurzame samenwerkingsverbanden.

Naast intergemeentelijke samenwerking is een van onze kerntaken het samenwerken met onze inwoners en maatschappelijke partners. Daarom is het onmisbaar om als gemeente te kunnen schakelen tussen de schaal van onze wijken en dorpen en de schaal van de regio: op lokale schaal energie benutten in de lokale netwerken en op regionale schaal problemen aanpakken die lokaal niet opgelost kunnen worden.

Schaalgericht werken
Omdat er niet één ideale schaal van besturen bestaat, hanteren we als principe: 'schaal volgt taak'. Samenwerken is steeds een middel en geen doel op zich. Ofwel: voor iedere maatschappelijke opgave op het juiste schaalniveau met de juiste partners. Bij elke opgave moeten we bekijken welk doel er gediend wordt, wat we daarin samen kunnen doen en wat de maatschappelijke meerwaarde gaat zijn. Aan de hand daarvan bepalen we onze eigen positie en rol, en de partners waarmee we samenwerken.

Schaalgericht werken is ook een belangrijke opgave voor onze ambtelijke organisatie. Het vraagt een organisatie met ambtenaren die snel weten te schakelen tussen uiteenlopende schalen en soorten samenwerkingsverbanden, met steeds wisselende maatschappelijke partners en agenda's. We zullen het werken over de bestuurlijke grenzen van onze gemeente en regio heen nog veel meer tot uitgangspunt van ons denken en handelen moeten nemen. Dat vraagt om leervermogen en responsiviteit om snel te kunnen inspelen op veranderingen in de wereld om ons heen.

Hieronder beschrijven wij de belangrijkste ontwikkelingen in de samenwerkingsverbanden die van invloed zijn op de bestuurskracht van Roosendaal. Voor het overzicht maken we in navolging van de provincie in het traject (Veer)Krachtig Bestuur een onderscheid in een operationeel, tactisch en strategisch niveau van samenwerking.

Regionale schaal *(Strategisch)*
Op strategisch niveau werkt Roosendaal samen met West-Brabantse gemeenten in de Gemeenschappelijke Regeling Regio West Brabant (RWB). Samen met partners in de Delta Regio werken we aan belangenbehartiging en strategische positionering van de regio door de uitvoering van de Strategische Agenda West-Brabant. Roosendaal benadrukt dat we ons op regionale schaal moeten concentreren op het ruimtelijk-economisch domein. Op het gebied van het sociaal domein, verduurzaming en leefbaarheid hebben we op de schaal van de regio een beperktere functie. Binnen deze domeinen is een kritische afweging nodig tussen de activiteiten die lokaal of op (sub)regionale schaal worden uitgevoerd. Alleen zo is het mogelijk om te komen tot een verhoging van de effectiviteit en een passend takenpakket. Het vastgestelde uitvoeringsprogramma van de RWB met de bijbehorende prioritering van capaciteit is opgenomen in de bijlage. Roosendaal pakt een voortrekkersrol op een aantal prioriteiten door het leveren van ambtelijke capaciteit en bestuurlijke trekkers voor projecten op ruimtelijk/economisch vlak (zie daarvoor bijlage 2).

Verbinding in de stedenrij *(Strategisch/Tactisch)*
De historisch gegroeide Brabantse Stedenrij willen wij graag meer benutten. Op tactisch/strategisch niveau heeft Roosendaal daarom de ambitie om meer samen op te trekken en af te stemmen met de buurgemeenten in die stedenrij: Breda en Bergen op Zoom. Dit helpt om de kracht van de regio meer te benutten.

Met Bergen op Zoom zijn de afgelopen jaren, onder diverse benamingen, en met wisselend succes, verschillende samenwerkingsinitiatieven gestart. Twee middelgrote buursteden die deels in elkaars verzorgingsgebied liggen. Wij zien met name kansen om afstemming te zoeken op dossiers die ons gezamenlijke verzorgingsgebied raken. Denk daarbij aan thema's als economische ontwikkeling, mobiliteit, onderwijs, zorg, cultuur en wonen. Daarnaast hebben we als middelgrote steden te maken met vergelijkbare problematiek dus liggen er ook volop mogelijkheden voor kennisdeling. Niet alleen bestuurlijk is er contact, ook de beide gemeenteraden kennen een gezamenlijke werkgroep.

Breda is de belangrijkste centrumstad in de regio, het is vanzelfsprekend dat we kansen zien om op tactisch/strategisch niveau samen op te trekken in belangrijke stedelijke vraagstukken (zoals veiligheid, leegstand, en achterstandswijken). Daarnaast is Breda een partner om samen allianties te vormen richting Provincie, G32, Rijk en Europa. De proeftuin Cross Care is een mooi voorbeeld van een dergelijke alliantie met Breda en Bergen op Zoom. Dit is een unieke samenwerking op het gebied van zorginnovatie en kennisontwikkeling waarin we gezamenlijk een Europese subsidieaanvraag hebben gedaan.

Netwerksamenwerking in de subregio *(Tactisch/Operationeel)*
Op tactisch/operationeel niveau heeft Roosendaal het initiatief genomen om te starten met een verkenning naar samenwerking met vijf omliggende gemeenten: Etten-Leur, Halderberge, Moerdijk, Rucphen en Zundert. Ook wel 'De zes' genoemd en afgekort als D6. We streven binnen de D6 naar meer samenwerking, zonder dat we hiervoor zware structuren zoals een Gemeenschappelijke Regeling inrichten. We zien de samenwerking als een netwerk waarbij de gemeenten elkaar onderling versterken. Samenwerken is dan geen keurslijf omdat het moet, maar een intrinsieke behoefte van iedere individuele gemeente.

De redenen waarom we als D6-gemeenten deze samenwerking zoeken zijn:

• Kennisdeling ten behoeve van lokale koersbepaling. We hebben als het gaat om onze omgeving waarin we als gemeenten functioneren veel gemeenschappelijks. We kunnen elkaar hierin versterken zonder dat dit ten koste gaat van de eigen couleur locale.
• Streven naar kwaliteit met betrekking tot hoogwaardige uitvoering. Door samenwerking kunnen we specialistische rollen beter invullen. Daarnaast zijn we in gezamenlijkheid robuuster, zodat we bijvoorbeeld meer gewicht in de schaal leggen en maatwerk kunnen bedingen bij inkoop.
• Efficiency door samenwerking, kostenbesparing en verminderen kwetsbaarheid.
• Schakelkracht ontwikkelen om onze opgaven op een robuuste wijze aan te kunnen.

Voor een geslaagde netwerksamenwerking is vertrouwen onmisbaar. De denkrichting is vanuit vertrouwen en relaties naar de inhoud (in plaats van andersom, zoals we gewend zijn). Het is in belangrijke mate gebaseerd op wederzijds respect en wederkerigheid. Daarom investeren we niet alleen in de inhoud, maar daarnaast ook in netwerkpartners en netwerkrelaties (blokkades wegnemen en elkaar ontmoeten). Het gaat om energie en beweging: structuren moeten daarbij niet remmen.

In juni 2015 hebben de colleges van D6 besloten om de mogelijkheden tot netwerksamenwerking verder te verkennen. Er zijn verkenningen gestart op het gebied van Openbare ruimte, P&O, Ruimtelijke Ontwikkeling (omgevingswet), VTH, Financiën, Juridische zaken, Grip en sturing verbonden Partijen en de governance in het sociaal domein. De resultaten van deze tweede stap zullen naar verwachting in december ter besluitvorming in de colleges voorliggen. In bijlage 3 treft u een procesoverzicht van de gezette stappen in D6 verband.

In de visie van de provincie op (Veer)krachtig bestuur staat 'schakelkracht' genoemd als belangrijkste kerncompetentie voor gemeenten. Daarmee doelt de provincie op 'het vermogen om op wisselende schalen en met wisselende partners maatschappelijke effecten te bereiken'. Roosendaal toont aan daar volop mee bezig te zijn. Wij zijn voortdurend bezig met samenwerking en onze bestuurlijke toekomst. Een proces dat doorlopend aandacht en onderhoud vereist. Zie dit als een ontwikkelingsperspectief: geen blauwdruk, wel een richting. Het blijft van belang om af en toe terug te gaan naar ons vertrekpunt en onszelf de vraag te stellen: draagt deze samenwerking bij aan kwaliteit, continuïteit en efficiëntie.

Vervolg (procedure)

De ontwikkelingen en opgaven waar wij als gemeente mee te maken hebben vragen om regionale netwerken en bundeling van krachten. Daarover blijven wij dan ook in gesprek met uw raad en onze (regionale) netwerkpartners. Uw raad zal tijdig door ons college worden geïnformeerd over de verdere voortgang van D6 en over de resultaten van de uitvoeringsagenda van de RWB. U bent zelf als raad nauw betrokken bij de samenwerking met Bergen op Zoom. Deze raadsmededeling is ook in een brief aan Gedeputeerde Staten gestuurd.

Afsluiting en ondertekening

Wij vertrouwen erop U hiermede voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Roosendaal,

Namens dezen,

De burgemeester

(Veer)Krachtig Bestuur in Brabant: hoe verder?

Bijlage 1

Provincie Noord-Brabant

VeerKRACHTIG
BESTUUR
in Brabant

Wat en waarom

De manier waarop de overheid zich organiseert, sluit steeds minder goed aan bij de economische en maatschappelijke ontwikkelingen. Als Brabant op een succesvolle manier aan de slag wil met de ingewikkelde maatschappelijke opgaven die op ons afkomen én kansen wil pakken, moet het anders: efficiënter, flexibel en veel meer samen met bedrijven en maatschappelijke organisaties. Tegelijkertijd moet de overheid betrokken en benaderbaar zijn – dicht bij haar burgers staan. Hoe doe je dat? Om op deze vraag vernieuwende antwoorden te vinden, startten wij samen met de Vereniging van Brabantse Gemeenten (VBG) begin 2011 het project 'Krachtig Bestuur in Brabant'.

Wat gebeurde er tot nu toe?

Commissie Huijbregts

In 2012 en 2013 maakte de Adviescommissie Krachtig Bestuur in Brabant (de 'Commissie Huijbregts') een bestuursscan van alle Brabantse gemeenten. Ze onderzocht onder andere in hoeverre de gemeenten in staat waren om het toenemende aantal gemeentelijke taken te vervullen en bij te dragen aan het realiseren van de Brabantse ambities (Agenda van Brabant). Daarbij keek ze bijvoorbeeld naar de samenwerkingsbereidheid van de gemeente, de stabiliteit van het bestuur (financiën en het 'op orde zijn' van de organisatie) en de interactie met de samenleving.

Programmaplan (Veer)krachtig Bestuur in Brabant

Op basis van de analyse van de Commissie Huijbregts gingen we in 2013 het gesprek aan met gemeenten en andere partijen over de bestuurlijke toekomst van Brabant. Om de gemeenten op weg te helpen met het werken aan toekomstbestendigheid, organiseerden we per regio een dialoogconferentie. Deze conferenties leverden waardevolle input op voor de in 2014 gepubliceerde provinciale visie op de bestuurlijke organisatie van Brabant.
In december 2013 stelden we een programmaplan Veerkrachtig Bestuur vast. In lijn met dit plan vroegen we in maart 2014 aan alle gemeenten om een toekomstvisie op te stellen en duidelijk te maken wat deze visie betekent voor de organisatorische en/of bestuurlijke inrichting van de gemeente. Ook stelden we een Expertgroep samen van vertegenwoordigers van het bedrijfsleven, onderwijs en andere maatschappelijke instellingen. Hun advies is door ons integraal overgenomen in ons visiedocument.

Visiedocument (Veer)krachtig Bestuur in Brabant: 'Leiderschap en dienstbaarheid'

Slagkracht, democratie, experimenteerruimte, schakelkracht en betrokkenheid: dat zijn de kernwoorden van het in oktober 2014 gepubliceerde visiedocument (Veer)krachtig Bestuur. De belangrijkste uitgangspunten:

- Groter is niet per definitie beter. Om de economische positie in een regio te versterken moeten overheden samenwerkingsverbanden aangaan met verschillende partners, op verschillende schalen. Wat de beste oplossing is, is afhankelijk van de situatie. (Veer)Krachtig Bestuur gaat niet over samenwerking op het niveau van bedrijfsvoering, maar over het zo goed mogelijk gezamenlijk oppakken van de maatschappelijke uitdagingen.
- Oplossingen moeten zoveel mogelijk van onderop komen. Wij zijn een 'samen-op-weg-partner die ruimte creëert voor gemeenten om te experimenteren. We willen inspireren, stimuleren en faciliteren, maar zullen waar nodig ook reguleren: we blijven immers procesverantwoordelijk voor de kwaliteit van het openbaar bestuur op lokaal niveau.

- De overheden staan voor een dubbelopgave: aan de ene kant is er meer slag- en schakelkracht nodig en aan de andere kant is het belangrijk om herkenbaar te zijn voor de burger en betrokken te zijn bij wat er lokaal gebeurt.

De stand van zaken

Inmiddels hebben we een bestuurlijke uitspraak gedaan over de voorstellen voor de bestuurlijke en/of organisatorische toekomst van elf gemeenten. We verwachten binnen afzienbare tijd voor alle gemeenten een uitspraak te hebben gedaan. Daarbij gaan we als volgt te werk:

Klaar of op korte termijn klaar

Analyse

1 Voldoet de visie aan de criteria die in de bestuurlijke visie van GS* staan
2. Is het voorstel voor de bestuurlijke toekomst terug te voeren op de gemeentelijke visie?

Niet op korte termijn klaar

Ambtelijk en/of bestuurlijk contact over het waarom en hoe verder

Informeel ambtelijk en/of bestuurlijk overleg

Reactie van GS per gemeente

1. Wat vindt GS van de visie en de manier waarop het voorstel voor de bestuurlijke toekomst hierop is terug te voeren?
2. Het proces eindigt niet bij de uitspraken van de afzonderlijke gemeenteraden. Er komt een vervolg op (sub)regionaal niveau.

Vervolg op (sub)regionaal niveau

Als de gemeentelijke visies binnen een bepaalde combinatie van gemeenten en/of de voorstellen voor de bestuurlijke toekomst overeenkomen, stemt GS hiermee in op voorwaarde dat:

- de afzonderlijke visies in voldoende mate aan de criteria van GS voldoen en de voorstellen voor de bestuurlijke toekomst op deze visies terug te voeren zijn;
- geen gemeente ongewild geïsoleerd achterblijft.

Als de gemeentelijke visies binnen een bepaalde combinatie van gemeenten en/of de voorstellen voor de bestuurlijke toekomst niet overeenkomen, start GS een (sub)regionaal vervolgproces met de volgende vragen:

- Wat zijn de oorzaken van de verschillen en wat is daaraan te doen?
- In hoeverre wordt in de verschillende voorstellen rekening gehouden met de belangen van de (sub)regio?

Het kan zinvol zijn om – liefst samen met de betreffende gemeenten – een gezaghebbende persoon of commissie in te schakelen die het volgende in kaart brengt:

- Wat zijn de belangrijkste maatschappelijke opgaven van de regio?
- Op welke gemeenten zijn de inwoners van bepaalde kernen vooral gericht?
- Welke bestuursvormen passen het beste bij de antwoorden op deze twee vragen en bevorderen bovendien de democratie?

* De visie van GS en alle andere relevante documenten staan op www.brabant.nl/veerkrachtig bestuur

Hoe gaan we verder?

In het kort

Momenteel analyseren wij de binnengekomen toekomstvisies van de gemeenten. We gaan hier mee door en verwachten dat de visies de informatie opleveren die we nodig hebben om op regionaal niveau in gesprek te gaan over passende bestuursvormen. We stimuleren gemeenten om kennis te delen, ervaringen uit te wisselen en naar oplossingen te zoeken. De resultaten hiervan nemen we - waar zinvol – mee in de gesprekken met de regio's.

Schematisch

Huidige stand van zaken	Geplande acties
1. Het verloop van het proces tot nu toe maakt het volgende duidelijk: De gemeenten geven op heel verschillende manieren invulling aan ons verzoek om na te denken over hun toekomst. Een aandachtspunt is de relatie tussen centrumgemeenten en hun buurgemeenten. Deze kleinere gemeenten lijken zich meer en meer op elkaar te richten.	**Versterken directe lijn tussen provincie en gemeenten** • Wij gaan nog dit jaar in gesprek met de gemeenten die het moeilijk vinden om tot de gevraagde toekomstvisie te komen. Dit als vervolg op onze brieven aan de gemeenten d.d. 7 juli 2015. • We blijven regelmatig persoonlijk contact houden met gemeenteambtenaren en -bestuurders. • We zullen de relatie met de gemeenten versterken door de inhoudelijke opgaven te verknopen met de daarvoor benodigde 'governance'/bestuurlijke organisatie. Hierbij geldt dat we vooral gemeenten zullen ondersteunen die laten zien dat ze serieus aan de slag willen met bestuurlijke vernieuwing. We zullen gemeenten uitdagen om de noodzakelijke stappen te zetten door te inspireren en te prikkelen en gemeenten die vertraging hebben opgelopen een helpende hand bieden. De notie dat centrumgemeenten en omliggende gemeenten niet zonder elkaar kunnen dient hierbij op een constructieve manier aan de orde te komen. Ook met gemeenten die het moeilijk vinden om tot een toekomstvisie te komen gaan we concrete afspraken maken over het in beeld brengen van hun maatschappelijke opgaven en bestuurlijke alternatieven voor een effectieve aanpak hiervan.
2. Hoewel gemeenten hun (nieuwe) maatschappelijke taken en opgaven vaak samen met andere gemeenten oppakken, is er nog weinig kennis over de effectiviteit en kwaliteit van deze intergemeentelijke samenwerkingsverbanden. Ook als het om de effectiviteit van ambtelijke samenwerking gaat, zijn er nog veel vragen.	**Kennis en innovatie** Om innovatie op het gebied van de bestuurlijke organisatie te stimuleren, ondersteunen we prille vernieuwingen, zodat deze de kans krijgen om uit te groeien tot breder toepasbare oplossingen. Dit in nauwe samenspraak met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. er wordt nog teveel vastgehouden aan een klassieke benadering en doen te weinig met initiatieven van het maatschappelijk middenveld, burgers of bedrijfsleven. Het gaat dus niet alleen om 'structuren tussen gemeenten', maar ook om 'opgaven-gestuurde' netwerkrelaties met niet-overheden. De komende periode staat in het teken van kennisuitwisseling tussen gemeenten en leren van elkaar. Dit gebeurt via de website Veerkrachtig Bestuur in Brabant, maar ook in kleine groepen in (sub)regionaal verband (tijdens symposia en conferenties). Thema's zijn:
3. Het aantal vernieuwende initiatieven vanuit de praktijk is zeer beperkt.	• de gemeentelijke voorstellen voor bestuurlijke hervorming; • vernieuwende vormen van bestuur zoals die elders in Europa worden toegepast (de onderzoeksresultaten van de Universiteit van Tilburg worden begin volgend jaar gepubliceerd); • experimentele bestuursvormen die door gemeenten worden aangedragen; • de kwaliteit van intergemeentelijke samenwerking.
4. Gemeenten vragen regelmatig aan de provincie wat volgens haar de verbindende opgaven voor (combinaties van) gemeenten zijn, hoe zij haar rol ziet en wat ze zelf doet op het gebied van bestuurlijke vernieuwing.	**Duidelijkere rol provincie** We gaan duidelijker maken wat onze rol is en laten zien dat we ook zelf bezig zijn met bestuurlijke vernieuwing. Er is behoefte aan werkende afspraken die duidelijk worden onderstreept door bestuur en ambtelijk apparaat. Het feit dat het manifest 'De zeven van de VBG' grote overlap vertoont met het provinciale coalitieakkoord vormt in dat kader een kansrijk aangrijpingspunt om vanuit de gedachte van een opgavegestuurde organisatie gezamenlijk aan de opgaven voor Brabant te werken.

Streven naar Veerkrachtig bestuur koppelen aan maatschappelijke opgaven

Het is belangrijk om het streven naar een Veerkrachtig bestuur en een vernieuwend Brabants bestuursmodel te koppelen aan onze ambitie, zoals die in de Agenda van Brabant staat: bij de top van de Europese kennis- en innovatieregio's blijven horen en op die manier zorgen voor een duurzame regionale ontwikkeling en welvaart en welzijn voor alle Brabanders. Economische, sociale en bestuurlijke vernieuwing hangen immers met elkaar samen.

Brabantlaan 1
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch
Telefoon (073) 681 28 12
Fax (073) 614 11 15
info@brabant.nl
www.brabant.nl

Uitvoeringsprogramma Strategische Agenda 2015-2016 Bijlage 2

Criteria bij beoordeling projecten:
* focus: de RWB moet zich concentreren op het ruimtelijk-economisch domein
* bestuurlijke betrokkenheid
* toegevoegde waarde RWB 'schaal'

Legenda
Groen: project dat prioriteit heeft en aansluit bij focus RWB
Oranje: project zonder prioriteit dat past binnen 'reguliere' taken RWB
Rood: project dat niet past binnen focus RWB

Speerpunt	Werkdomeinen	Doelstelling	Programma's	Projecten/activiteiten/ Processen	Bestuurlijke trekker	Beoogd resultaat	Betrokkenheid Roosendaal
Economie: Moderne Maakindustrie	1.1 Meer concurrerende Economische structuur	Het actief stimuleren en faciliteren van nieuwe kansrijke economische activiteiten, ter versterking van de concurrentiekracht van de regio en duurzame groei van de werkgelegenheid. Aanbrengen van cross-overs tussen topsectoren en verbinden met creatieve industrie, cultuur, etc	**Productplan & Urgentieprogramma NV REWIN WestBrabant**	**1.1.1 Opdrachtgeverschap Rewin:** Gezamenlijk werken aan concurrerende economische structuur. De focus in de regio is gericht op de moderne maakindustrie en logistiek.	Boaz Adank SEZ	Formuleren van een heldere rolverdeling tussen RWB als opdrachtgever en REWIN als opdrachtnemer, inclusief hierbij behorende governance en andere organisatorische en fiscaal-juridische aspecten. Daarnaast een afsprakenkader voor jaarlijks te doorlopen beleidscyclus. -Q4 2015: Structuur gereed -Q1 2016: Jaarlijks beleidscyclus	
	1.2 Excellentere arbeidsmarkt	Het organiseren van een goede aansluiting tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt, waarbij maximaal wordt ingespeeld op de specifieke regionale situatie in zijn algemeenheid en de sector techniek in het bijzonder	**Uitvoeringsprogramma rpA**	**1.2.1 Uitvoeringsprogramma Arbeidsmarkt:** Regionaal uitvoeringsprogramma "West-Brabant werkt en pakt door!" eindigt in 2015. Voor de periode 2016-2019 wordt een nieuw uitvoeringsprogramma opgesteld.	Marianne de Bie SEZ	Opstellen van regionaal uitvoeringsprogramma 20162019 samen met diverse partners uit 3 O's. -Q34 2015: Opstellen uitvoeringsprogramma -Q1 2016: Start van de uitvoering -Q4 2020: Einde programma	
				1.2.2 Werkgeversservicepunt West-Brabant: Het werkgeversservicepunt West Brabant is opgericht om te voldoen aan de behoefte van werkgevers aan 1 herkenbaar aanspreekpunt.	Marianne de Bie SEZ	Regionaal werkgeversservicepunt voor de regio. Hiervoor wordt de volgende structuur opgezet: er zijn 4 subregio's met ieder een multidisciplinair team die in gezamenlijkheid de werkgevers gaan benaderen. De vier subregio's bezoeken de werkgevers vanuit de naam werkgeversservicepunt met toevoeging van eigen naam. - Q1 2015: Start werkgeversservicepunt	
				1.2.3 Human Capital Agenda Techniek: Er is tekort aan technisch geschoold personeel. De regio wil een bijdrage leveren aan de vraag van de top sectoren en in het bijzonder die van de techniek.**Koppeling met taskforce Logistieke Agenda Brabant**	Marianne de Bie SEZ	Een regionale agenda en samenwerkingsstructuur waarmee een actieve bijdrage wordt geleverd aan het ondersteunen van het bedrijfsleven bij vraag naar gekwalificeerd personeel, met name gericht op techniek en onze topsectoren. - Q4 2015: Opstellen Human Capital Agenda techniek en voorstel m.b.t. samenwerkingsstructuur. - 2016: Uitvoering	
	1.3 Meer attractief vestigingsklimaat	Het realiseren van een vestigingsklimaat voor bestaande en toekomstige bedrijven dat enerzijds maximaal tegemoet komt aan de behoefte van het bedrijfsleven en anderzijds recht doet aan het gewenste evenwicht tussen people, planet en profit	**Ruimtelijke Visie**	**1.3.1 Ruimtelijk Economische Visie West-Brabant** Tijdens MIRT-overleg is de opdracht gegeven om voor Maintenance Valley een ruimtelijk economische agenda op te stellen. Uitgangspunt is een visie op hoe onze economie zich de komende decennia gaat ontwikkelen.	Boaz Adank SEZ, RO, DZH, MOB	Het ontwikkelen van regionale lange termijn visie wat betreft de voorwaarden die ruimtelijk nodig zijn om de economische potentie van de regio optimaal te benutten en te voorkomen dat de groei op langere termijn gaat stagneren. - Q4 2015: Afronding Ruimtelijk Economische Verkenning West-Brabant. - Q2 2016: Afronding document Maintenance Valley ten behoeve van bespreking in BO-MIRT.	

				1.3.2 Ruimtelijke consequenties van energietransitie op de verschil lende schaalniveaus. Voor EO Wijersprijs is er een prijsvraagopgave opgesteld. De bestuurders hebben besloten om die energie die nu bij partijen aanwezig is, vast te houden en de opgave uit te gaan werken.	Patrick van Lunteren RO, DZH, MOB	Samen met drie bureaus wordt een eindproduct opgeleverd, waar de oogst van het ontwerpend onderzoek vanuit de Regiolabs in weer wordt gegeven. Het eindresultaat wordt in te organiseren manifest gepresenteerd. - Q4 2015: Regiolabs zijn georganiseerd - Q4 2015: Kort manifest als basis voor bestuurlijk overleg in de regio.	

Speerpunt	Werkdomeinen	Doelstelling	Programma's	Projecten/activiteiten/ Processen	Bestuurlijke trekker	Beoogd resultaat	Betrokkenheid Roosendaal
Economie: Moderne Maakindustrie	1.3 Meer attractief vestigingsklimaat	Het realiseren van een vestigingsklimaat voor bestaande en toekomstige bedrijven dat enerzijds maximaal tegemoet komt aan de behoefte van het bedrijfsleven en anderzijds recht doet aan het gewenste evenwicht tussen people, planet en profit	**Ruimtelijke Visie**	**1.3.3 Werklocaties West-Brabant** Als onderdeel van het thema attractief vestigingsklimaat dient West-Brabant te kunnen voorzien in de kwantitatieve behoefte van het bedrijfsleven waar het gaat om ruimte en vestigingsmogelijkheden. Vertrekpunt hierbij zijn met name de behoefteramingen van de Provincie, waarvan een regionaal vertaling en kader moet worden gemaakt.	Jean Pierre Schouw, Marcel Willemsen	Het formuleren van een actueel kader voor de ruimtelijke ontwikkelingen op het vlak van detailhandel, kantoren en bedrijventerreinen. - Q2 2015: Vaststellen regionaal kader detailhandel en kantoren. - Q4. 2015: Vaststellen regionaal kader bedrijventerreinen. - Na vaststelling: uitvoeren actieplan.	
			Regio duurzaam multimodaal bereikbaar houden	**1.3.4 Multimodale Mobiliteitsagenda** Infrastructuuragenda wordt uitgevoerd in samenwerking met 19 gemeenten. De projecten zijn onder te verdelen in vier modaliteiten: weg, water, spoor en buis.	Cees Lok MOB /SEZ	Gericht uitvoering geven aan multimodale mobiliteitsprojecten zoals deze zijn opgenomen in het uitvoeringsprogramma mobiliteit 2015-2020 ter optimalisering van de bereikbaarheid en ontsluitng van regio West-Brabant. <u>Weg:</u> - Q3 resultaten verkeersmonitor - - Q1 2016 uitvoeren actieplan <u>Water:</u> - Q4 cc-plan W-Br. vaarwegen <u>Spoor:</u> - TEN-T studie RSC en Robel <u>Buis:</u> - Q4 Analyse leidingstraat - Q4 TEN-T	
				1.3.5 Afspraken Openbaar Vervoer Vervoer Arriva zal vanaf 2016 wijzigingen/ aanpassingen voorstellen in het voorzieningenniveau,lijnvoering en/of dienstregeling van de regio/ concessiegebied. Overlegtafel van het Tachtisch Ontwikkel Team zal hiervoor gebruikt worden.	Cees Lok MOB/KCV	Maken van strategische afspraken met Provincie N-Br. en Arriva binnen de OV-concessie voor 2015-2016. - Q2 2015; Opzet Tachtisch Ontwikkel Team - Q4 2015: Onderhandelingen wijziging dienstregeling W-Br. 2016.	
				1.3.6 Afspraken (inter)nationaal treinvervoer In NS–dienstregeling 2017 worden belangrijke wijzigingen doorgevoerd mb.t. ingebruikname HSL-spoor via Breda naar Belgie.	Cees Lok MOB	Maken van strategische afspraken met ministerie I&M en vervoerder NS voor de NS-dienstregeling 2017 m.b.t. de vervoersvoorzieningen dienstverlening. - Q3 2015 Bespreking voorontwerp NS-dienstregeling 2017.	

			Vrijetijds-economie	**1.3.7 Regie in de Regio** Binnen de regio is afgesproken (2013) dat de regionale advies commissie Recreatie enToerisme met voorstellen komt voor verbetering van meer regie in de vrijetijdssector om zo de versnippering tegen te gaan. Om de potenties van de vrijetijds sector te kunnen benutten en nieuwe groei te realiseren is betere afstemming tussen ondernemers, overheden kennisinstellingen en andere betrokken organisaties in West-Br. noodzakelijk en wenselijk.	Rene Lazeroms	Programmaraad is samengesteld. De programmaraad is een afspiegeling van de relevante publieke, private en kennispartijen uit de vrijetijdssector in de regio. De programmaraad zal tijdens eerste bijeenkomst prioriteiten stellen en vervolgens. plan van aanpak opstellen en bepalen bestuurlijke trekker en inzet rol naar de toekomst. - Q2 2015: Eerst bijeenkomst Programmaraad. - Q3 2015: Plan van aanpak prioriteiten en vervolgstappen. - Q4 2015: Agendering vervolg/ wenselijke inzet RWB	

Speerpunt	Werkdomeinen	Doelstelling	Programma's	Projecten/activiteiten/ Processen	Bestuurlijke trekker	Beoogd resultaat	Betrokkenheid Roosendaal
Economie: Moderne Maakindustrie	1.3 Meer attractief vestigingsklimaat	Het realiseren van een vestigingsklimaat voor bestaande en toekomstige bedrijven dat enerzijds maximaal tegemoet komt aan de behoefte van het bedrijfsleven en anderzijds recht doet aan het gewenste evenwicht tussen people, planet en profit	**Vrijetijds-economie**	**1.3.8 Van Gogh West-Brabant** De NHTV heeft in opdracht van Regio-Br, Landstad de Baronie en gemeente Breda en in samenwerking met Van Gogh Brabant een cultuurhistorisch ontwikkelingsplan in het kader van Van Gogh opgesteld. Dit om de regionale aantrekkelijkheid te vergroten en meer samenhang te creëren in het culturele en cultuurhistorische aanbod en zo een basis te vormen voor een regiobrede investering in Van Gogh erfgoed.	Marjon de Hoon	Stimuleren van een structurele samenwerking ondernemers, overheden, onderwijs, intermediaire organisaties binnen het vrijetijdsdomein. Vincent van Gogh als brand image een centrale rol geven zodat vanaf 2015 een substantiële groei in het aantal toeristen te realiseren is voor de regio. - Q1 2015: Onthulling eerste luisterzuilen - Q2 2015: Vaststelling bestuursopdracht - Q2 2015: Oplevering overige eerste 7 zuilen en ontsluiting routestructuren - Q3 2015: Organisatie 2e ondernemersbijeenkomst.	
				1.3.9 Wielerplan West-Brabant West-Brabant (inter)nationaal als de wielerregio van Nederland positioneren.	Paul de Beer	Realiseren van cross-overs tussen vrijetijdseconomie en economische topsporten. Profilering van West-Br. als de Wielerregio van Nederland: branding van Wielerregio West-Br. Realisatie regionaal initiatief WielerWereld West-Br. inclusief regionale trainingscentra. Verbinden van organisaties en initiatieven aan elkaar op regionaal, provinciaal en landelijk niveau: netwerkvorming en kennisdeling. Gezamenlijke lobbyen aanpak teneinde regionale initiatieven te realiseren en internationaal aansprekende evenementen te verwerven en te organiseren in de regio. - Q1 2015: Opstellen Wielerplan - Q1 2015: Behandeling Wielerplan in poho VTE, integreren De Goeie Ontsnapping, bepalen bestuurlijk trekker RWB. - Q2 2015: Vaststelling Wielerplan in DB - Q3/4 '15: Vormgeven structuur, werkwijze en invulling activiteitenplannen op onderdelen door in te stellen werkgroepen.	

			Ruimtelijke Kwaliteit	**1.3.10 Ruimtelijke kwaliteit** Opgaven op het gebied van landschap, water en ecologie in beeld brengen en programma en prioriteiten vaststellen.	Ron Dujardin RO	Kwaliteiten behouden of ontwikkelen. Bouwstenen leveren voor vast te stellen documenten zoals omgevingsvisies, de ruimtelijk/economische visie, de actualisatie van de ruimtelijke visie West-Br. en de ruimtelijke consequenties van energietransities en vervolg geven aan de inzichten uit de EO-Wijersprijsvraag. Bestuurlijke afspraken maken over de te doorlopen trajecten. - Q2 2015: Opgaven op het gebied van landschap, water en ecologie in beeld brengen. - Q2 2015: Programma en prioriteiten vaststellen in RRO - Q4 2015: Vaststellen uitvoeringsagenda in het RRO december 2015 en daarna realiseren	

Speerpunt	Werkdomeinen	Doelstelling	Programma's	Projecten/activiteiten/ Processen	Bestuurlijke trekker	Beoogd resultaat	Betrokkenheid Roosendaal
Ecologie: Energietransitie	2.1 Minder energie verbruik en meer duurzame Energie-opwekking	Het realiseren van 1,5% energiebesparing per jaar waardoor de energielasten van burgers en bedrijven omlaag gaan en waarbij een extra economische impuls wordt gegeven aan onder andere de bouwsector.	**EnergieAgenda**	**2.1.1 Regionale Allianties energiebesparing** De gemeenten hebben afgesproken om in 2050 energieneutraal te zijn. Dat is vertaald in concrete plannen en projecten. Daar is de bestaande woonvoorraad een belangrijk onderdeel van. In 2014 is subsidie toegekend door de VNG om de regio's te ondersteunen bij het opschalen en versnellen van initiatieven voor lokale en regionale energiebesparing en duurzame energieopwekking in de gebouwde omgeving.	Ron Dujardin DZH/RO-W/SEZ	Opbouw organisatie van burgers, bedrijven en instellingen die na 2016 zelfstandig door kan gaan om energiebesparing en – opwekking onder particuliere eigenaren op gang te houden. Opzetten van (e) – loket met ruimte voor eindgebruikers "energiehelden". Streven naar het verduurzamen van 4000 particuliere woningen eind 2016 met 2 labelsprongen. - Q1 2015: Openstelling eerste tranche en Energieloket online. - Q2 2015: Openstelling tweede tranche - Q4 2015: Openstelling derde tranche en opschalingsteam operationeel - Q1 2016: Openstelling vierde tranche - Q2 2016: Openstelling vijfde tranche - Q4 2016: Eventuele openstelling zesde trnache en start uivoering plan van aanpak opschalingsteam.	
				2.1.2 Afvalloze samenleving Er is een regionale afvalvisie "Duurzaam West-Brabant opgesteld. Een bijdrage uit de afvalhoek gaat in op het ombuigen van een lineaire economie naar een circulaire economie.	Jaap Kamp DZH/SEZ	In 2017 wordt er 150 kg restafval per inwoner ingezameld. In 2030 is er een afvalloze regio. - 2015 en 2016: Voortzetting pilot afvalloze regio. - 2017: Tweejaarlijkse benchmark over de inzamelresultaten van de 19 gemeenten.	
		Het opwekken van 16% duurzame energie in 2020 door het realiseren van 1,9 PJ windenergie, 4,2 PJ bioenergie en 2,8 PJ in de gebouwde omgeving. Het einddoel is een energieneutrale regio in 2050.		**2.1.3 Versnelling energietransitie** Er is bepaald dat de regio tot 2020 jaarlijks 1,5% energie bespaart en dat 16% van het energieverbruik in 2020 duurzaam wordt opgewekt. Op termijn, 2050 is de regio zelfs energieneutraal.	Machiel de Gelder DZH/RO-W/SEZ/MOB	In 2050 is de regio energieneutraal. Tot 2020 wordt jaarlijks 1,5%energie bespaard. Per 2002 is het aandeel duurzaam opgewekte energie verhoogd tot 16%. - Q4 2015: Opstellen en implementeren van Routekaart Energietransitie wordt doorgeschoven naar Q3 2016 - Q3 2015: Opdracht onderzoek C04 is niet doorgegaan en komt te vervallen. - Q4 2015: Vaststellen en implementeren HRC DZH - Jaarlijkse actualisatie en implementatie projecten uit regionale Energie Agenda.	

		Het verminderen van de CO2-uitstoot met 30% in 2020.	**Duurzame Mobiliteit**	**2.1.4 Duurzame Mobiliteit** Er is vastgelegd dat de regio in 2020 de uitstoot van CO2, met 30% heeft verminderd. Mobiliteit veroorzaakt, gemiddeld 36% van de CO2-uitstoot, waarvan ongeveer 75% voor rekening van het wegverkeer. - 2015: symposium Duurzame Mobiliteit - 2015: Vaststellen Regionale Duurzame Mobilteitsvisie.	Izak Koedoot DZH/MOB/SEZ/RO-W	Vastgesteld regionale Duurzame Mobiliteitsvisie. Verminderde CO2-uitstoot door mobiliteit door de drie thema's in een visie: minder, schoner en zuiniger. - Q3 2015: Symposium Duurzame Mobiliteit wordt doorgeschoven naar Q1 2016 - Q4 2015: Vaststellen Programma Duurzame Mobiliteit wordt Q1 2016	

Speerpunt	Werkdomeinen	Doelstelling	Programma's	Projecten/activiteiten/ Processen	Bestuurlijke trekker	Beoogd resultaat	Betrokkenheid Roosendaal
Leefbaarheid	3.1 Kwalitatiever en kwantitatiever wonen.	Regionale afspraken over bestaande woningvoorraad en woningbouw als gevolg van bevolkings-, huishoudens- en woningbouwprognoses en demografische verandering vaststellen.	**Regionale Agenda Wonen**	**3.1.1 Regionale Agenda Wonen** De stuurgroep Wonen coördineert in opdracht van het RRO de activiteiten van de gemeenten op wiens grondgebied de nieuwe bouwplannen ontwikkeld worden en de bestaande woningvoorraad moet worden getransformeerd en is intermediair naar Provincie, externe partners in het Bouwberaad en Platform Wonen, KBO, VKK, zorginstellingen, particuliere initiatiefnemers en Rijk.	Toine Theunis RO-W	Regionale afspraken over woningbouw voor de komende 10 jaar worden gemaakt, af- en ingestemd en gerealiseerd. De woningmarkt is in balans wat vraag en aanbod, kwaliteit, levensloopbestendigheid en energietransitie. - Q2 2015:Vaststellen doorstroominstrumentarium en aanbieden aan partners RRO. - Q3 2015: Start visieontwikkeling bestaande woningvoorraad. - Q3 2015: In werkgroepen 4 thema's aan de gang en start opzet uitvoeringsagenda. - Q4 2015:Tijdens Bouwberaad wordt eerste op-brengst werkgroepen gepresenteerd.	
	3.1 Kwalitatiever en kwantitatiever wonen.	Regionale afspraken over bestaande woningvoorraad en woningbouw als gevolg van bevolkings-, huishoudens- en woningbouwprognoses en demografische verandering vaststellen.		**3.1.2 Ladder voor Duurzame Verstedelijking** Wettelijk (Rijks)instrument. Nieuwe bestemmingsplan(wijziging) en moet worden aangetoond. Veel overheden veel consequenties ondervonden.	Petra Lepolder RO,SEZ,DZH	Goede afspraken over de regionale afsteming en de schaal daarvan bij alle beleidswijzigingen op het gebied van Detailhandel, wonen, bedrijventerreinen en kantoren zijn bestemmingsplan-(wijziging)en "Ladderproof" - Q2 2015: Leidraad in RRO - Q4 2015: Vaststelling leidraad - Q4 2015: Alle toekomstige bestemmingsplannen "Ladderproof"	

				3.1.3 Huisvesting, handhaving en participatie arbeidsmigranten Huisvesting arbeidsmigranten ingezet op participatie, huisvesting, handhaving en Informatiepunten.	Johan de Beer SEZ, RO	Tijdens intervisiebijeenkomst sluitende en bindende afspraken over realisatie van de regionale taakstelling huisvesting arbeidsmigranten. In 2002 zijn voor de arbeidsmarkt noodzakelijke arbeidsmigranten welkom, legaal, goed en veilig gehuisvest in de regio. 2015: Pilot participatie Zundert is geevalueerd en afgerond. 2016: Handhavingstrajecten 10 gemeenten is afgerond, digitaal infopunt gerealiseerd 2017: Fysiek infopunt is gerealiseerd 2020: Taakstelling 4750 bedden gelegaliseerd en gerealiseerd.	
				3.1.4 Extramuralisering zorg, afbouw intramurale capaciteit Intramurale capaciteit (verpleeg- en behandelbedden") wordt afgebouwd. Zorgkantoor CZ voert hierin beleid en koopt plaatsen in. Zorgaanbieders geven hier lokaal/subregionaal uitvoering aan (vastgoedbeleid). Heeft gevolgen voor lokale zorg- en woneninfrastructuur.	Jean-Pierre Schouw ZWO en RO-W	Gemeentelijke belangen bij inkoopproces zorgkantoor en locatiebeleid zorgaanbieders zijn structureel geborgd. Inzicht in meerjarige opgave afbouw intramurale capaciteit in diverse zorgsectoren en subregio's. Inzicht in gevolgen sluiting locaties, afsteming gebruik vrijvallend zorgvastgoed en inzicht in gevolgen van extramuralisering op migratie naar de wijk en stagnatie doorstroom vanuit de wijk. Subregio's en gemeenten maken met relevante partijen afspraken over benodigde ondersteuning van burgers die vanuit specialistische zorg terug in de wijk komen, resp. die langer thuis blijven. - Q2 2015: Bestuurlijke verkenning met CZ over afspraken borging gemeentelijke belangen bij totstandkoming inkoop beleid en daarna te maken keuzes. - Q3 2015:Subregionaal/lokaal overleg met medisch domein tav zorg doelgroepen (bijv. GGZ). - Q3 2015: Ontwikkel inzicht meerjarenperspectief - Q4 2015: Procesafspraken met CZ en zorgaanbieders zijn gemaakt.	

Speerpunt	Werkdomeinen	Doelstelling	Programma's	Projecten/activiteiten/ Processen	Bestuurlijke trekker	Beoogd resultaat	Betrokkenheid Roosendaal
Leefbaarheid	3.1 Kwalitatiever en kwantitatiever wonen.	Bevorderen zorgeconomie vanuit twee invalshoeken: de betekenis er van voor burgers en professionals in de zorg en vanuit het potentieel economische belang.	**Regionale Agenda Wonen**	**3.1.5 Bevordering Zorgeconomie** Cross Care project doel om in een grensoverschrijdend ondersteunings-kader een sterk hands-on begeleiding te bieden aan MKB/KMO bij het ontwikkelen en het op de markt lanceren van zorginnovaties.	Hans Verbraak Yvonne Kammeijer Miriam Haagh ZWO/SEZ	Interreg-subsidieaanvraag Vlaanderen-Nederland "Crosscare". - Q2 2015: Aanvraag gereed - Q3 2015: Aanvraag beoordeeld - Q1 2016: Start Project - 2021: Afronding project - Q4 2015: Verkenning andere mogelijkheden om zorgeconomie te bevorderen.	
	3.2 Mee in de Maat-schappelijk transformatie	Datgene doen wat nodig is om voorzieningen bereikbaar te houden, zodat mensen kunnen blijven wonen waar men het liefst woont.	**Openbaar Vervoer**	**3.2.2 Bevordering gebruik OV en kleinschalige mobiliteitsoplossingen** Van Regionale Fonds Vervolgaanpak Toegankelijkheid gelden ingezet voor verbetering van de mentale toeganke-lijkheid. Daarnaast andere regionale acties zoals trainen en begeleiden van Wmoconsulenten, kennis laten maken met het OV. Vrijwilligers trainen op gebied van OV zodat zij mobiliteits-coach worden en afspraken vrijwilligersorganisaties over hun rol.	Marian Janse-Witte KCV, MOB	Gemeenten hebben lokaal en in samenwerking diverse projecten uitgevoerd die geleid hebben tot meer kennis, andere houding/ gedrag t.a.v. zelfstandig reizen met OV. - Q2 2015: Lokale initiavieven bekend en regionale acties zijn uitgewerkt. - Q2 2015: Subsidieverstrekt en opdachten gegevens. Start projecten - Q4 2015:Projecten uitgevoerd en verantwoord. Definitieve subsidies verstrekt. Borging structurele aandacht en acties geregeld. - Q1 2016: Regionale/landelijk inspiratiedag georganiseerd.	
			Breedband	**3.2.3 Breedband West-Brabant** Behoefte aan een toekomstvaste digitale infrastructuur groeit. De ambitie overgang naar volledige uitrol van een glasvezelnetwerk.	Jean-Pierre Schouw SEZ	In de regio West-Brabant realiseren van een toekomstvaste digitale infrastructuur (breedband) - Q2 2015: Plan van aanpak - Q4 2015: Investeringsvoorstel - 2016: Realisatie	
		Het onderzoeken van de gevolgen van krimp op de maatschappelijke voorzieningen en oplossingsrichtingen.	**Onderwijs**	**3.2.4 Onderzoek gevolgen van ontgroe-ning op maatschappelijke voorzie-ningen en oplossingsrichtingen / onderwijs** West-Brabant ontgroent komende jaren flink. Betrokken partijen gaan aan de slag om een strategie te ontwikkelen.	Jan Paantjes	Consensus over urgentie van de problematiek bij participanten. Gedeelde strategieen op anticiperen gevolgen krimp en toepassen/ uitwerking van de strategieen in de praktijk. - Q3 2015: Eerste kaders voor aanpak	
		Komen tot een vernieuwde aanpak van zorg en ondersteuning, waarbij de burger zelf regie neemt, professionals regelruimte krijgen, administratieve lasten beperkt en de kosten beheersbaar blijven		**3.2.5 Doorontwikkeling zorg en ondersteuning** Organisatie strategisch overleg gemeenten, zorgaanbieders, cliëntenorganisaties zorgverzekeraars / kantoor (Zorgplatform WestBrabant). Organisatie strategisch en tactisch overleg tussen financiers van zorg. CZ steekt in op overleg op de schaal van de 18 gemeenten. Organiseren van overlegstructuur met CZ waarin lokale en subregionale input geborgd is. Organisatie van vier netwerk-bijeenkomsten rond het thema zorginnovatie.	Peter van der Ven ZWO	De netwerkpartners weten elkaar te vinden, hebben inzicht in elkaars belangen, hebben gedeelde visie, identificeren gezamenlijk de knelpunten in de praktijk, en gezamenlijk de kansen die stelselherziening biedt en delen best-practices en zorginnovaties. Gezamenlijke lobby naar landelijke partijen. Financiers van zorg (gemeenten, zorgverzekeraars, zorgkantoor) werken vanuit een klantgerichte benadering samen. Maken werkafspraken over verbinding sociaal en medisch domein. - Q1 2015: Tactisch overleg over grijze gebieden Wmo/ZvW/Wlz - Q2 2015: Start strategisch overleg financiers, aanzet samenwerkingsagenda - Q3 2015: Start platform overleg - Q3 2015: Inbreng gemeentelijke wensen in inkooptrajecten CZ 2016. Samenwerkingsagenda wordt vastgesteld en verder uitgevoerd - Q4 2015: Effectief door partners gewaardeerd West-Brabants netwerkoverleg - 2016: Proactieve samenwerking financiers van zorg	

Speerpunt	Werkdomeinen	Doelstelling	Programma's	Projecten/activiteiten/ Processen	Bestuurlijke trekker	Beoogd resultaat	Betrokkenheid Roosendaal
Leefbaarheid		Komen tot een vernieuwde aanpak van zorg en ondersteuning, waarbij de burger zelf regie neemtprofessionals regelruimte krijgen, administratieve lasten beperkt en de kosten beheersbaar blijven	**Leefbaarheid**	**3.2.6 Vernieuwing overheidsparticipatie** De rol van de overheid van het omgaan met burgerinitiatieven moet drastisch veranderen. RWB is informatiepunt.	Fons Naterop SEZ	Gemeenten faciliteren zodat initiatiefnemers/ burgers een actieve bijdrage kunnen leveren aan de leefbaarheid in dorpen en wijken. - 2015:Het organiseren van regionale overlegtafels. - Q2 2015: Kennisdelingsbijeenkomst "Nieuwe wijk en dorpsculturen"	
Algemeen	4.1 Lobby en PA algemeen	West-Brabantse belangen klinken door in Provinciale, Rijks- en Europese beliedsprogramma's en overlegtafels	**Lobby en PA**	**4.1.1 Lobby en Public Affairs RWB** Veel van de opgaven in West-Brabant komen tot stand met inzet van anderen of anderen bepalen ze zelf.	Paul Depla	Via het Deltri-overleg de lobby opzetten met als resultaat binnen de Vlaams Nederlandse Delta (VND) gebruik te maken van de 2e callen binnen het TEN-T programma tbv. spoorstudie binnen de Delta. - Q4 2015: Studieaanvraag TEN-T programma	
				4.1.2 Zuid-West 380 kV hoogspan-ningstracé Wijziging op eerder voorgenomen trace naar een nieuw zuidelijk variant.	Jan Akkermans	De minister besluit of de 16 samenwerkende ingediende traces zullen worden meegenomen in de MER-procedure. - Q1 2015: Aanbieding traces minster Kamp - Q3 2015: Weging te beMERren traces - 2015/2016: Doorlopen ruimtelijke procedures - 2023: Realisatie trace	
	4.2. Branding	West-Brabant staat op de kaart	**Branding**	**4.2.1 Regiobranding West-Brabant** Creeeren van een merk, in dit geval voor het geografisch gebied dat de regio vormt en dat op een positieve manier aan de buitenwereld presenteren met als doel de regio interessant maken voor bezoekers /consumenten, toeristen, bedrijven.	Paul Depla / Thomas Zwiers	Strategie + (meerjarig)uitvoeriingsplan / uitvoeringsprogramma vast laten stellen .	

Procesoverzicht D6 – bijlage 3

Inleiding
Op tactisch/operationeel niveau heeft Roosendaal het initiatief genomen om te starten met een verkenning naar samenwerking met vijf omliggende gemeenten: Etten-Leur, Halderberge, Moerdijk, Rucphen en Zundert. Ook wel 'De zes' genoemd en afgekort als D6. We streven binnen de D6 naar meer samenwerking, zonder dat we hiervoor zware structuren zoals een Gemeenschappelijke Regeling inrichten. We zien de samenwerking als een netwerk waarbij de gemeenten elkaar onderling versterken. Samenwerken is dan geen keurslijf omdat het moet, maar een intrinsieke behoefte van iedere individuele gemeente.

Er zijn verkenningen gestart op het gebied van Openbare ruimte, P&O, Ruimtelijke Ontwikkeling (omgevingswet), VTH, Financiën, Juridische zaken, Grip en sturing verbonden Partijen en de governance in het sociaal domein. Voor verschillende taakvelden zijn zogenaamde trio's geformeerd. Deze trio's bestaan uit een ambtelijk verkenner, een gemeentesecretaris/directeur en een bestuurder. De trio's hebben eerder dit jaar een verkenning uitgevoerd. Hieruit is een opdracht gekomen waarmee de verkenners, samen met betrokken medewerkers uit de D6-gemeenten, aan de slag zijn gegaan.

Het proces
Wat zijn belangrijke momenten van het proces zoals dat tot nu toe gelopen is?

Op *18 november 2014* is er een bijeenkomst geweest met de colleges van de D6-gemeenten. Tijdens deze bijeenkomst zijn de geïnventariseerde kansen gepresenteerd, passend in het provinciaal kader inzake '(Veer)krachtig bestuur'. De collegeleden hebben met elkaar de bevindingen intensief besproken. De grondhouding was positief en er werd breed aangedrongen op concretisering en het voorbereiden van stappen. Op dat moment zijn ook de zogenaamde trio's per aandachtsgebied ingesteld.

Op *7 april 2015* is er een raadsbijeenkomst belegd. Uiteraard moeten ook de gemeenteraden aan de voorkant meegenomen worden in het proces van samenwerking. Op dat moment zijn de eerste reacties vanuit de raden gepeild. Ook bij de raden bleek er draagvlak te zijn om door te gaan met de verkenningen.

19 mei 2015 was er een tweede collegebijeenkomst. Tijdens deze bijeenkomst zijn de uitkomsten van de verkenningen gedeeld. De colleges waren content met de uitkomsten en de trio's hebben een volgende opdracht gekregen (op basis van de resultaten van de verkenningen in 2015 minimaal twee resultaten behalen en minimaal twee kansen voor te bereiden om in 2016 uit te voeren).

In aansluiting op de bijeenkomst van 19 mei zijn er begin *juni 2015* in de colleges van de D6-gemeenten besluiten genomen om de samenwerking verder te ontwikkelen aan de hand van de eerder genoemde vervolgopdracht aan de trio's.

Op *2 december 2015* is er een volgende raadsbijeenkomst gepland. De raden zullen worden bijgepraat over de resultaten die we in 2015 gehaald hebben en er is tijd voor een vooruitblik naar 2016. Ook zullen de reacties vanuit de gemeenteraden meegenomen worden in het vervolgproces.

8 december 2015 is de datum voor de volgende collegebijeenkomst. Tijdens deze bijeenkomst delen we de resultaten van 2015 en bereiden we eventuele besluitvorming met elkaar voor. Ook kijken we terug en vooruit qua proces.